

INFORME

Narratives dels principals partits espanyols i catalans a les eleccions al Parlament Europeu

Anàlisi de l'impacte de la desinformació en el discurs polític des del punt de vista del 'fact-checking'

8 de juny del 2024

Taula de continguts

Taula de continguts	1
Introducció	2
Metodologia	3
Les narratives per partits	5
Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE)	5
Partit Popular (PP)	7
Ciutadans	9
Podemos	11
Sumar	12
Vox	13
Ahora Repúblicas - Esquerra Republicana (ERC)	15
Junts per Catalunya - Lliures per Europa	16
Coalició per una Europa Solidària (CEUS)	17
Conclusions	18

Introducció

Entre el 6 i el 9 de juny, la ciutadania europea està citada a votar per triar els seus representants al Parlament Europeu durant els pròxims cinc anys. Les eleccions europees són unes de les que presenten, històricament i exceptuant la seva coincidència amb altres cites electorals, una participació més baixa.

De mitjana, a Espanya, la participació en els comicis europeus se situa en un 55%, tres punts per sobre de la [mitjana històrica europea](#) (52%). És a dir, gairebé la meitat de la població comunitària amb dret a vot (48%), no vota.

La baixa participació, però, no atura les desinformacions. Tant a les xarxes socials com als debats i les entrevistes a les candidatures al Parlament Europeu, continuen donant-se informacions falses, inexactes o amb manca de context.

La precampanya i campanya electoral del 9 de juny a Espanya ha estat marcada per la política domèstica i ha deixat de banda propostes per impulsar des dels òrgans europeus de decisió. Sigui com sigui, des de Verificat hem analitzat les declaracions dels candidats i les candidates per extreure les principals narratives de cada formació i poder-hi aportar context i dades. Concretament, hem revisat les entrevistes i debats de TVE i 3Cat, així com del Grup PRISA, Atresmedia, el Grup Godó i *El Periódico*.

D'altra banda, i com a part del projecte europeu [Elections 24 Check](#), hem explicat les principals narratives de desinformació transversals que han sorgit durant les setmanes preelectorals i de campanya. L'objectiu d'aquest projecte col·laboratiu, que compta amb més de 40 organitzacions d'arreu d'Europa i que està liderat per la [European Fact-Checking Standards Network](#) (EFCSN), és combatre les informacions falses o amb manca de context en la cursa als comicis europeus i detectar quines són les principals narratives de desinformació que han circulat a les xarxes socials aquestes últimes setmanes.

Les candidatures analitzades en aquest informe són les de Junts, PSOE, Ara Repúbliques (ERC), Ciutadans, Podemos, Sumar, PP, Vox i PNB com a partits participants de tots els debats i que ja tenen presència al Parlament Europeu. Els temes destacats coincideixen amb aquells als quals els caps de llista els han dedicat més temps i han citat més vegades.

Metodologia

L'equip de *fact-checking* de Verificat ha escoltat, visionat i llegit les compareixences dels candidats i candidates als principals mitjans de comunicació, i ha extret les línies argumentals més destacades de cada partit. És a dir, les narratives més freqüents utilitzades per apuntalar la seva argumentació.

Considerem narrativa una idea que es repeteix de manera reiterada per un o més candidats, que pot ser verificada i, per tant, qualificada de la mateixa manera que les declaracions específiques que la componen: vertadera, veritat a mitges, enganyosa, falsa o amb necessitat de context per a l'audiència o l'electorat (la categoria que, en la [metodologia de Verificat](#), anomenem "T'ho expliquem") i no comprovable. Una narrativa, igual que una declaració, pot estar basada en informacions totes elles certes, totes elles falses o, com és habitual, una combinació d'ambdues.

L'anàlisi de narratives és [una tendència al sector](#) de la lluita contra la desinformació, ja que permet centralitzar esforços i abordar diverses intervencions alhora. També permet trobar paral·lelismes entre partits i entre la desinformació que es propaga a diferents països, un element rellevant precisament en aquest procés electoral celebrat alhora en els 27 estats membres de la Unió Europea.

Aquest informe es basa, específicament, en l'anàlisi dels discursos polítics dels caps i altres membres de les llistes amb representació per a Espanya, que vota amb circumscripció única en les eleccions europees. Els discursos analitzats, ordenats d'acord amb el percentatge de vot obtingut a les eleccions europees de 2019, són:

Partit	Candidat/s
PSOE / PSC	Teresa Ribera Javi López
PP	Dolors Montserrat Fernando Sánchez Costa Eva Poptcheva

Ciudadanos	Jordi Cañas Javier Nart
Podemos	Irene Montero
Sumar / Comuns	Estrella Galán Jaume Asens
Vox	Jorge Buxadé Juan Carlos Girauta Mónica Lora
Ahora Repúblicas (ERC)	Diana Riba
Lliures i Junts per Europa	Toni Comín Aleix Sarri
CEUS (PNB)	Oihane Agirregoitia

A diferència d'altres informes de radiografia de campanya elaborats per Verificat de manera quantitativa, aquest document no permet classificar les candidatures segons la quantitat de declaracions imprecises propagades com a element de campanya. Es tracta, doncs, d'una anàlisi qualitativa dels discursos polítics des del punt de vista de la verificació de fets i dades.

Les narratives per partits

La política estatal i catalana ha estat gairebé més present que l'europea en els discursos tant de la precampanya, com de la campanya electoral. Per això, les narratives majoritàries de les formacions polítiques han girat al voltant de temes com l'ocupació i la situació econòmica del país, l'accés a l'habitatge, la Llei d'amnistia i els seus efectes, les demandes agràries o la guerra a Gaza, entre altres.

Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE)

La candidata del PSOE a les europees, Teresa Ribera, és, també la vicepresidenta tercera del govern espanyol i ministra de Transició Ecològica i Repte Demogràfic, per la qual cosa, ha centrat el seu discurs i les narratives en la tasca feta des de l'Executiu i en les fites assolides durant els mandats de Pedro Sánchez. Sobretot, en matèria de drets socials i d'ocupació. Pel que respecta al candidat del PSC, Javi López, ha aprofitat també aquestes dades i n'ha tret pit. També ho ha fet de l'aprovació de la Llei d'amnistia com a tancament d'una etapa a Catalunya, amb la victòria de Salvador Illa com a punt d'inflexió.

Una reducció “històrica” de l'atur

Les dues grans premisses sobre les fites aconseguides pel govern en coalició del PSOE i Sumar, sobre les quals ha girat el discurs dels candidats socialistes, són la creació d'ocupació a Europa i la reducció “històrica” de l'atur a Espanya.

A escala estatal, és cert que s'ha reduït l'atur i que hi ha hagut rècord d'afiliats a la seguretat social, assolint els [21,1 milions](#). Ara bé, Espanya lidera encara l'atur a la zona euro, amb un 11,7%, d'acord amb les [darreres dades de l'Eurostat](#), tot i registrar una tendència a la baixa. La mitjana a la zona euro és del 6,5%, i d'un 6% a la UE.

L'atur juvenil, en un 26,5%, també dobla el percentatge de mitjana de la Unió Europea (14,1% zona euro i 14,4% UE) i lidera la taula. De fet, Espanya s'ha situat entre els tres

primers estats amb més atur el 90% de les vegades des que va entrar a formar part de la UE l'any 1986, tal com [ha explicat Newtral](#). Les causes són multifactorials i estan lligades a la transició de l'educació al mercat laboral. A altres països s'hi accedeix sense cap experiència prèvia, hi ha polítiques d'ocupació centrades específicament en el jovent i no tenen un sector productiu principalment enfocat al turisme com l'espanyol, fet que provoca un desajustament entre els demandants amb formació universitària i l'oferta ocupacional que troben.

D'altra banda, Espanya [sí que és el país que més ocupació ha creat](#) a la Unió Europea durant el darrer trimestre de 2023. Si el comparem amb el darrer del 2022, segons les últimes dades que han estat publicades, ha creat gairebé cinc de cada deu llocs de feina de tota la UE (48,9%).

L'excepció ibèrica com a causa de la baixa inflació

Un altre dels temes recurrents del PSOE en debats i entrevistes és que Espanya manté la inflació més baixa d'Europa gràcies a l'aprovació de la mesura coneguda com a "[excepció ibèrica](#)", que va consistir a posar un topall al preu del gas per produir electricitat.

Aquesta mesura, vigent fins al 31 de desembre del 2023, va suposar, indirectament, limitar el preu de l'electricitat produïda al mercat majorista, i va afavorir que Espanya i Portugal tinguessin els preus de la llum més baixos de tota Europa. El final de la bonificació va arribar després que la Comissió Europea rebutgés una nova pròrroga.

Ara bé, és erroni considerar la mesura com a l'únic factor que va contribuir a reduir la inflació. El [Banc d'Espanya](#) apuntava en un informe del 2022 que va ser el conjunt de mesures energètiques engegades, i no només l'excepció ibèrica, les que van contribuir a la contenció de la inflació. Concretament, el document cita la reducció dels tipus de l'IVA de l'electricitat i del gas, i els descomptes aplicats als preus dels carburants.

Pel que fa a la inflació, Espanya sí que es va situar fa un any entre els països amb un percentatge més baix. El maig del 2023, la inflació era d'un 2,9%, només per sobre de Bèlgica i Luxemburg. Ara bé, un any després, es troba al 3,8%, 1,2 punts per sobre de la mitjana de la zona euro i només per sota de Bèlgica, Croàcia i Portugal, d'acord amb les dades de l'[Eurostat](#).

Partit Popular (PP)

La cap de llista del PP al Parlament Europeu, Dolors Montserrat, ha participat en els debats del Grup PRISA i de RTVE, però, en canvi, no va anar al de 3Cat, ni tampoc va participar en l'entrevista de la televisió pública catalana. Tant la cap de llista com la resta de candidats que han representat la formació en els mitjans durant aquesta campanya, han condensat els seus discursos en tres eixos: la Llei d'amnistia, la situació econòmica d'Espanya (centrant-se en la pobresa i l'atur) i les protestes agràries.

Llei d'amnistia

El Partit Popular també ha fet de Catalunya un dels temes estrella en campanya. Com en el cas de Junts, la Llei d'amnistia ha estat central, però des d'un punt de vista oposat. Els candidats han centrat els seus retrets en els socis del govern de coalició a Espanya i en el paper del president del govern espanyol en la Llei d'amnistia. Des del Partit Popular, han assenyalat que la normativa és inconstitucional perquè, asseguren, incompleix l'article 2 de la Carta Magna.

La [Llei d'amnistia](#) va ser aprovada definitivament pel Congrés dels Diputats el passat 30 de maig, i publicada el 6 de juny al [Butlletí Oficial de les Corts Generals](#) (BOCG) i, per tant, en uns dies es publicarà també al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE).

En el moment en què es publiqui, quedaran aixecades automàticament les ordres de detenció. Tanmateix, diversos partits polítics amb representants autonòmics i municipals han amenaçat de denunciar la llei, i han circulat rumors sobre la intenció del jutge de la causa contra l'expresident Carles Puigdemont de denunciar també la llei per inconstitucional un cop hagi de resoldre. Aquest fet podria endarrerir-ne l'aplicació.

Augment de l'atur i de la pobresa infantil

Els candidats populars han utilitzat les dades de l'atur, sobretot el juvenil, respecte d'Europa per criticar l'acció del govern encapçalat per Pedro Sánchez. Igualment, han

apuntat en repetides ocasions que la taxa de pobresa infantil espanyola és de les més altes de la Unió Europea.

Pel que fa a les dades de pobresa infantil, d'acord amb el [primer informe de l'Estat de la Infància a la Unió Europea 2024](#) que elabora UNICEF, Espanya és el país comunitari amb la taxa de pobresa infantil més elevada. És a dir, dels 20 milions d'infants en risc de pobresa que hi ha a la UE, més de 2 milions (un 28% de la població infantil i adolescent espanyola) viuen a l'Estat. Espanya, des de la seva adhesió, [ha oscil·lat](#) entre les tres primeres posicions i, des del 2021, n'ocupa la primera.

El darrer [informe de Plataforma per la Infància](#) que analitza l'Enquesta de Condicions de Vida que publica l'INE, però enfocada a la infància, estableix que el 6,9% dels menors de 18 anys –és a dir, 554.000 infants i adolescents–, no tenen la capacitat de consumir una alimentació que inclogui proteïna animal almenys cada dos dies i que, per tant, experimenten una nutrició deficient. La mateixa anàlisi explica que 2,7 milions d'infants i adolescents espanyols (el 34,1%) no va poder anar de vacances una setmana l'any 2023.

Respecte a l'atur juvenil, les dades de l'[Índex de Capacitats Econòmiques 2018-2023](#), els joves han recuperat el nivell de desenvolupament econòmic previ a la pandèmia de covid-19, sobretot pel que fa als indicadors que tenen a veure amb la feina.

L'atur juvenil a Espanya, però, és el més baix des del quart trimestre del 2008, [situant-se](#), el primer trimestre de 2024, en un 27,7 %. Tot i això, Espanya és el primer país de la Unió Europea amb més atur juvenil. El 2023, va tancar amb una taxa del 28,36%, [segons l'INE](#), i les últimes dades [de l'Eurostat](#) situen el país al capdavant de l'atur juvenil a Europa, un lloc que s'ha anat intercanviant amb Grècia, que, a hores d'ara, ocupa la segona posició. La mitjana d'atur juvenil als 27 països membres de la UE és de 14,7%. Aquesta dada, però, no depèn de qui hi ha a la Moncloa perquè Espanya s'ha situat entre els tres primers estats amb més atur el 90% de les vegades des que va entrar a formar part de la UE, l'any 1986, tal com [ha explicat Newtral](#).

Protestes agràries

Les reivindicacions de la pagesia d'aquest primer semestre de l'any han entrat en campanya i, de vegades, han anat acompanyades de desinformació. El PP, però també Vox

i, en grau més baix, Ciudadanos, han utilitzat les [demandes del sector primari](#) (menys burocràcia i clàusules mirall que posin les mateixes condicions de producció als aliments de tercers països) per insinuar que els productes que provenen de fora, especialment del Marroc, no tenen les mateixes condicions de seguretat alimentària que els que es produeixen dins de la UE. De fet, Montserrat va afirmar al “Cara a Cara” de La Sexta amb Teresa Ribera que el govern socialista permet l’entrada de maduixes amb hepatitis A.

Les fruites i verdures que provenen de tercers països [han de complir amb les mateixes condicions](#) de comercialització que les comunitàries. Aquests aliments han de garantir els [Límits Màxims de Residus](#) establerts i que aquests fitosanitaris no estiguin prohibits entre els 27 per motius de salut pública. En altres paraules, cal que es compleixin les condicions perquè el seu consum sigui segur d’acord amb els paràmetres europeus.

Igualment, si es detecta algun producte que podria suposar un potencial perill, s’envia una notificació al Sistema d’alerta ràpida per a aliments i pinsos ([RASFF. per les seves sigles en anglès](#)) i, si es troba convenient, es prenen mesures. Gran part dels productes perillosos són detectats a la frontera i, per tant, no arriben a les prestatgeries de les botigues. Cal destacar, d’altra banda, que les notificacions d’alerta majoritàries a Espanya provenen del mateix Estat i que el Marroc, el 2024, suposa la novena posició en la llista d’orígens geogràfics de les notificacions.

Ciutadans

Jordi Cañas, el cap de llista per Ciudadanos, ha centrat els seus discursos en campanya en relacionar la contaminació que produeix la Xina amb la pèrdua de múscul de la indústria automobilística a Espanya i en posar en dubtes la nova Política Agrària Comuna (PAC) a causa dels requisits mediambientals que s'hi preveuen.

Protestes dels agricultors

Les reivindicacions de la pagesia han copsat, també, la narrativa de Ciudadanos. En aquest cas, però, el cap de llista s'ha centrat en la "burocràcia" que ha afegit la nova PAC als agricultors per poder accedir a les ajudes, així com en les exigències mediambientals que s'hi contemplen.

Les que [han causat major rebuig](#) entre les principals organitzacions agràries són:

- L'exigència de diferents certificats per obtenir les ajudes i del quadern de camp i llibre d'explotació digitals. Les principals organitzacions d'agricultors estan en desacord amb aquesta mesura, en creure que no compten amb prou suport des de les administracions per implementar-la. Aquesta mesura, que havia de començar a aplicar-se de forma progressiva des del setembre de 2024, finalment s'ha eliminat perquè depèn d'Espanya.
- El compliment, totalment, de les Bones Condicions Agràries i Mediambientals (BCAM) per obtenir ajudes de la PAC que proposava, entre altres, l'obligatorietat de deixar en [guaret](#) un mínim del 4% de les terres cultivables de l'explotació agrària.

Aquesta és una de les mesures que més crítiques ha rebut, per la qual cosa, ja a finals de gener, la [Comissió la va deixar com a voluntària](#) a discreció dels agricultors. Com a alternativa, és possible sembrar cultius que fixin el nitrogen, com les lleties o els pèsols, o cultius intermedis en un 7% de les terres cultivables. En altres paraules, que entre els dos cultius principals s'hi introdueixi la sembra de farratge per als animals o que serveixi per a [adob verd](#).

- L'establiment, també, d'una nova modalitat per rebre ajudes directes, els [ecorègims](#). Són, essencialment, pràctiques relacionades amb l'agricultura de

carboni o l'agroecologia, és a dir, aquelles que cerquen millorar l'estructura dels sòls i reduir-ne la desertificació; i afavorir la biodiversitat o la conservació dels recursos naturals, entre d'altres.

Tot i ser pràctiques aplicables de forma voluntària, aquestes ajudes directes suposen un 25% del total que s'atorguen, per la qual cosa, a la pràctica, és necessari aplicar-ne alguna d'elles.

La Xina contamina més que ningú

L'entrada de la Xina al mercat del vehicle elèctric europeu ha estat una de les principals línies argumentals de Cañas durant la campanya. En la seva opinió, això suposa un contrasentit en termes climàtics perquè la Unió Europea acaba important vehicles produïts en un país que té unes emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) molt superiors a les d'Europa.

El candidat de Ciutadans ha repetit pràcticament a cada intervenció que la Xina emet el 35% del CO₂, mentre que Europa només hi contribueix en un 8%. Les dades són certes en termes absoluts, tal com es desprèn de [les anàlisis de l'Agència Internacional de l'Energia](#) (IEA), però la diferència d'emissions s'escurça radicalment si mirem les emissions per càpita. La Xina emet vuit tones de CO₂ per habitant, pels 6,2 de la UE. Però altres països com els Estats Units o l'Aràbia Saudita doblen la contribució xinesa per habitant.

D'altra banda, cal tenir en compte que les emissions del gegant asiàtic creixen cada cop més a poc a poc. La seva dependència del carbó es redueix any a any, [tal com vàrem explicar el 2022](#).

També és cert que la Xina és el principal exportador de vehicles elèctrics. Les exportacions xineses van suposar [la meitat dels cotxes elèctrics](#) venuts el 2023 al món. A la Unió Europea, han representat prop del 20% de les vendes dels darrers tres anys, i la previsió és que aquesta xifra augmenti fins al 25%, [segons Transport & Environment](#), un conglomerat d'ONG especialitzades l'impacte mediambiental del transport europeu.

Tanmateix, la Xina és el principal exportador de cotxes de tota mena, i els elèctrics només suposen un 25% d'aquestes exportacions, segons [un informe de l'IEA](#).

Podemos

Un genocidi a Gaza

La candidata de Podemos, Irene Montero, ha defensat i portat com a lema de campanya l'aposta per la pau. En aquest sentit, ha repetit en entrevistes i debats que Israel està perpetrant un genocidi contra el poble palestí. La Cort de Justícia Internacional encara no ha emès una sentència per genocidi contra Israel, però, en una resolució de gener del 2024, va exposar que era [“plausible” que aquest Estat estigués cometent “actes de genocidi”](#), vulnerant així el dret internacional i cometent un crim contra la humanitat. La defensa d'aquesta postura ha anat molt lligada, també, al [reconeixement de l'Estat Palestí per part del govern espanyol](#) el passat 28 de maig, fet que també va accelerar el debat sobre el posicionament d'Espanya davant del conflicte.

La candidata de Podemos també ha posat sobre la taula els riscos de l'economia de guerra. Montero ha assegurat que Espanya està participant d'aquest conflicte com a “país de trànsit d'armament destinat a Israel”, un fet pel qual la comunitat Palestina de Catalunya va presentar un [recurs contenciós administratiu contra l'Estat](#) davant l'Audiència Nacional. El cas encara està en tràmit, però ha servit a Montero per fer-se ressò del seu posicionament contra l'augment de despesa militar.

Sumar

Un genocidi a Gaza

Estrella Galán, candidata de Sumar a les eleccions europees, ha denunciat, igual que altres candidates, que les accions militars d'Israel a Palestina estan conferint un crim contra la humanitat: un genocidi. Caldrà esperar la resolució final de la Cort Internacional de Justícia, que ja ha dit que és “plausible” que s'estigui produint aquest crim. Des d'una perspectiva històrica, entre que s'han donat els fets constitutius de genocidi i el moment en què s'han condemnat com a tals, han arribat a [passar dècades](#). Jaume Asens, candidat de Comuns Sumar, també ha incidit en aquesta narrativa durant les seves intervencions, especialment, en el debat de 3Cat.

Pacte europeu d'asil

Sumar ha posat el focus en com el pacte d'asil aprovat el passat 14 de maig de 2024 a la Unió Europea deixa, segons defensen, el dret d'asil, precisament, en "paper mullat".

El [Pacte sobre Migració i Asil](#) incorpora la voluntat d'establir criteris d'atorgament de l'asil homogeneïtzats entre països, així com una "distribució" dels migrants entre els estats membre. A més, una altra de les mesures més controvertides és l'acceleració en els processos de revisió de les sol·licituds d'asil a través de "procediments fronterers", tal com explica la [Comissió Europea](#). Això, però, pot suposar xocs amb els drets humans, segons han advertit alguns experts com [Ruth Ferrero, docent de Ciència Política i Estudis Europeus de la Universitat Complutense de Madrid](#): "si tens expulsions ràpides no tens temps d'estudiar els dossiers de les persones que puguin sol·licitar l'asil".

Vox

Les narratives de Vox, tant del seu cap de llista, Jorge Buxadé, com del candidat per Catalunya, Juan Carlos Girauta, han girat al voltant, bàsicament, de discursos que lligaven l'arribada de migrants amb diverses situacions, com ara la delinqüència o l'accés a les ajudes públiques. Igualment, Vox ha destacat en tots els debats que el PP i el PSOE han votat el mateix en gran part de les legislacions aprovades pel Parlament Europeu.

Vincular criminalitat amb immigració

Establir causalitat entre immigració i criminalitat és un argument freqüent en els discursos de la formació i que també ha aparegut en aquesta campanya electoral, sobretot, de la mà del cap de llista, Jorge Buxadé.

En [un estudi de 2019](#), s'afirmava que "la probabilitat que un immigrant amb bones oportunitats laborals sigui delinqüent no és major que la d'un nadiu en les mateixes condicions". És a dir, que la condició d'haver nascut en un lloc o en un altre no explica que una persona cometi més o menys delictes.

D'altra banda, per analitzar la relació entre totes dues qüestions, prenem Catalunya com a territori de referència. Malgrat que hi ha una sobrerrepresentació d'estrangers en l'estadística de criminalitat, menys de la meitat dels detinguts estrangers van ser condemnats, mentre que, en el cas dels espanyols, van acabar condemnats més de la meitat dels detinguts, segons dades de l'[Institut Nacional d'Estadística \(INE\)](#) de 2022.

A més, Catalunya, com Espanya, ha experimentat en els últims anys un augment de la immigració, però la taxa de criminalitat no ha seguit la mateixa tendència si comprovem dades del [Padró Continu](#) i de la [Taxa de Criminalitat \(INE\)](#). Per tant, no queda reflectida en aquest cas causalitat.

El PP i el PSOE voten el mateix al Parlament Europeu

Un dels principals retrets dels candidats de Vox és que, tot i defensar postures diferents dels debats electorals i en compareixences públiques, el PP i el PSOE acaben votant el mateix al Parlament Europeu. És cert, però, que per poder tirar endavant iniciatives legislatives des de la Unió Europea són necessaris grans consensos.

Al [Parlament Europeu](#), les lleis s'acostumen a aprovar amb més vots que la majoria simple necessària. Això sí, el text final es debat en les comissions parlamentàries i els partits polítics que tenen una forta presència a la cambra poden incidir més en els postulats. Pel que fa a les votacions a l'Eurocambra, també és comú que els grans partits pactin per assegurar la seva aprovació.

Tradicionalment, populars i socialistes europeus arriben a un pacte a l'inici de la legislatura per repartir-se els alts càrrecs de la Unió Europea. La Comissió, que té funcions executives i la iniciativa legislativa, està formada per polítics de partits diversos. Majoritàriament, són el Partit Popular Europeu i l'Aliança de Socialistes i Demòcrates, però també inclouen els Verds-ALE, els autodenominats liberals, de Renovar Europa, o els Reformistes i Conservadors, família política a la qual pertany Vox.

Fronteres obertes “de bat a bat”

La demanda de més restriccions a la immigració que arriba a Europa ha anat acompanyada d'una denúncia a un suposat “descontrol” a les fronteres, que, segons han afirmat des de la formació encapçalada per Buxadé, es deu al fet que Europa “ha obert les portes de bat a bat”.

No obstant això, la UE té els seus propis mecanismes de control de fronteres i fluxos migratoris, tal com vam explicar a [Verificat](#). El [pressupost de la Unió entre el 2021 i el 2027](#) en matèria migratòria dobla el del període anterior, i el destinat a Frontex, l'Agència Europea de Guàrdia de Fronteres i Costes, presenta el 2024 la quantitat de diners més elevada de la seva història.

A més, quan un immigrant de tercers països arriba a Espanya, té dret a sol·licitar l'asil. Si no se li concedeix l'estatus de refugiat, s'ordena la seva devolució. El 2022, 431.200 ciutadans de països no pertanyents a la Unió Europea van rebre l'ordre d'abandonar-la, un augment del 27% respecte a 2021, segons dades de la [Comissió Europea](#).

Des de Vox també han defensat aplicar les “expulsions immediates”. Però ja s'han dut a terme a Espanya en altres ocasions i han estat avalades pel [Tribunal Constitucional \(TC\)](#) i el [Tribunal Europeu de Drets Humans \(TEDH\)](#). Tanmateix, aquestes expulsions “no permeten diferenciar potencials refugiats d'altres perfils, ja que a tots se'ls retorna sense atendre les seves peticions ni donar-los audiència”, explica David Moya, expert en Dret Constitucional. [L'article 19 de la Carta de Drets Fonamentals de la UE](#) prohibeix les expulsions col·lectives i protegeix els individus de ser retornats, expulsats o extradits a un Estat en el qual tinguin un greu risc de pena de mort, tortura i altres penes o tractes inhumans o degradants.

Ahora Repúblicas - Esquerra Republicana (ERC)

Dret a decidir, llengua catalana i amnistia

La campanya electoral d'Esquerra Republicana de Catalunya, un dels partits polítics que integren la coalició Ahora Repúblicas, ha tingut com a tema central la relació entre Catalunya i Espanya i la representació de Catalunya a Europa, així com la lluita contra el

canvi climàtic. D'una banda, ERC ha argumentat que el referèndum d'autodeterminació que la seva formació planteja per a Catalunya està contemplat al dret internacional; i, de l'altra, ha reforçat la idea que el text de la Llei d'amnistia, aprovada recentment al Congrés dels Diputats, està [basat en el dret europeu](#).

La candidata d'ERC a les eleccions europees, Diana Riba, també ha promogut durant la campanya l'ús i l'oficialitat del català a Europa. Aquesta qüestió ha estat rellevant perquè el català ha comportat diversos debats al llarg d'aquesta última legislatura europea, la novena, amb l'informe sobre la immersió lingüística.

Mesures contra el canvi climàtic

Un punt important en la campanya d'ERC ha estat defensar mesures contra el canvi climàtic. A l'entrevista electoral a *Els Matins* de TV3 del passat 5 de juny, va asseverar que “el transport aeri és el que més contamina ara mateix”. Aquesta afirmació va resultar ser [enganyosa](#) perquè tot i que dada és certa per passatger i quilòmetre recorregut, no ho és en termes absoluts, on el transport per carretera és el principal focus d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH).

A més, la contaminació pot referir-se a altres àmbits i impactes, com ara la pol·lució de l'aire o la contaminació acústica. Tampoc hi ha proves que l'aviació lideri aquests indicadors a escala europea.

Junts per Catalunya – Lliures per Europa

Els representants de Junts als comicis europeus han centrat el seu discurs en la situació de Catalunya dins Europa, recuperant els termes que giren entorn de la independència i estructurant el seu discurs al voltant de dues potes principals: l'encaix de l'amnistia a Europa i un referèndum legislatiu des del dret internacional.

Europa avala l'amnistia

Una de les consignes més repetides pels principals candidats de Junts, Toni Comín i Aleix Sarri, és que la Llei d'amnistia, que ha de permetre la tornada de Carles Puigdemont a Catalunya, entre altres, no només és legal, sinó que està feta d'acord amb el dret internacional i europeu. Aquesta premissa, la de si Europa acceptava o no les condicions que contempla la normativa, va ocupar gran part del debat previ a la votació de la llei.

La Comissió de Venècia i, concretament, el [dictamen](#) que va emetre el març passat, va ser el focus de declaracions creuades i, en alguns casos, esbiaixades. Aquest òrgan és consultiu i no es va posicionar sobre la [constitucionalitat](#) de la Llei d'amnistia.

D'altra banda, la Llei d'Amnistia espanyola recopila referències a textos constitucionals d'estats veïns, com ara Itàlia, França o Portugal, on ja s'ha aplicat aquesta normativa. Així, el dictamen de la Comissió fa també una "anàlisi comparativa de les provisions constitucionals i legislatives existents sobre amnisties" a [54 estats](#) membres de la Comissió.

L'informe defineix tres categories, depenent de la forma en què els diferents estats recullen l'amnistia: 1) A la seva Constitució; 2) La Constitució recull els indults, però no l'amnistia; 3) No hi ha provisions constitucionals, però la consideren acceptable i l'han aplicada en ocasions específiques i/o han reconegut la seva admissibilitat en la seva legislació.

La normativa estatal va haver d'adaptar-se a les [recomanacions europees](#) amb l'acotament del delictes de terrorisme i en la definició del que s'entén com a delictes de traïció i contra la pau i la independència. El segon, es definia inicialment pel Codi Penal espanyol i ha acabat adoptant allò que recull el dret europeu.

El suport internacional al referèndum

Dins el marc del paper que juga Europa envers les decisions que afecten el futur territorial de Catalunya, Junts ha repetit també durant la campanya que, per celebrar un referèndum, no cal voluntat política espanyola, sinó que n'hi ha prou amb emparar-se en el dret internacional.

El fet és que no hi ha consens en si el [Pacte internacional de Drets Civils i Polítics](#) de l'ONU, on es reconeix el dret dels pobles a la "lliure autodeterminació", inclouria la celebració d'un referèndum per decidir sobre la seva independència.

Tot i això, les Nacions Unides ha garantit que 72 [territoris no autònoms](#) puguin encarar el seu futur a través d'aquest tipus de consulta, però en aquest llistat de 1942 no s'hi inclou Catalunya.

Pel que fa als mecanismes reconeguts a Espanya, la Constitució estableix, al seu [article 92](#), la figura del referèndum consultiu, que s'ha de convocar a petició de la presidència del Govern i comptar amb la majoria absoluta al Congrés per autoritzar-lo. L'autodeterminació d'un territori de l'Estat no està prevista, per la qual cosa s'hauria de modificar la Constitució, que implica tenir el suport de tres cinquenes parts del Congrés, tal com es recull a [l'article 167](#).

Coalició per una Europa Solidària (CEUS)

Oihane Agirregoitia, candidata del PNB al Parlament Europeu i número u de la Coalició per a una Europa Solidària (CEUS) –que aglutina el partit basc, així com Coalició Canària, el Pi-Proposta per les Illes Balears, Geroa Socialverds de Navarra i l'Agrupació Atarrabia– ha centrat les seves intervencions en els debats electorals en els aspectes econòmics i en la transformació de la indústria per adaptar-se als desafiaments del canvi climàtic, especialment en matèria d'energies renovables. S'ha referit sovint als fons Next Generation de la UE i als Programes estratègics per a la recuperació i transformació ecològica (PERTEs) del govern espanyol per a la modernització industrial. Ha lamentat, per exemple, que els Estats Units hagi invertit més en innovació i tecnologia que Europa, fent que aquesta perdi competitivitat, una realitat que reflecteixen [estudis recents com el del Real Instituto Elcano](#). Agirregoitia ha parlat, sobretot, de propostes a futur que, per la seva naturalesa, no són verificables.

Conclusions

Durant la precampanya i la campanya electoral per a les eleccions europees del 9 de juny, les principals formacions polítiques espanyoles han apostat per dues línies de discurs que han funcionat en paral·lel: temes referents a la política nacional, com ara la Llei d'amnistia, l'atur o la pobresa, i temes transversals que, en alguns casos, han generat desinformació, com per exemple la guerra a Gaza, les protestes agrícoles o les polítiques migratòries.

Aquest dossier és una anàlisi qualitativa de les principals narratives que han repetit els representants polítics i que, en moltes ocasions, s'ha traslladat a les xarxes socials i s'ha viralitzat. L'aposta per aquest tipus d'anàlisi ens permet, amb l'objectiu de lluitar contra la desinformació, abordar diverses intervencions alhora, a més de trobar paral·lelismes entre partits i entre la desinformació que es propaga arreu dels estats membres.

Tota aquesta anàlisi ha estat possible gràcies al projecte europeu [Elections 24 Check](#), del qual han format part més de 40 organitzacions d'arreu d'Europa, amb el lideratge de la [European Fact-Checking Standards Network](#) (EFCSN). L'anàlisi de més de 2.500 informacions i narratives de manera transversal ha permès poder fer una radiografia de la desinformació arreu dels 27 estats membres de la Unió Europea i afinar, així, la feina conjunta per combatre els perills de la desinformació, especialment en períodes electorals.

En un moment en què [8 de cada 10 habitants europeus](#) creu que les informacions errònies, manipulades o falses són un problema per a la democràcia, és important posar mecanismes a l'abast de la ciutadania que permetin identificar quines qüestions poden ser més susceptibles de generar desinformació i eines per trobar dades contrastades i fiables. La col·laboració internacional ha permès, també, identificar les diferències entre el focus de la desinformació als diferents països de la UE.

En el cas d'Espanya, amb l'anàlisi de les candidatures amb actual representació a l'Eurocambra, des de Verificat hem pogut comprovar que les narratives més esteses durant la campanya han estat les que han fet referència a la Llei d'amnistia, les que han plantejat els fluxos migratoris com un problema i les guerres, amb especial atenció a l'ofensiva d'Israel a Gaza. Els temes principals tractats en campanya, però, s'han diferenciat molt de les preocupacions que la ciutadania del conjunt de l'Estat va expressar al darrer [Eurobaròmetre](#). S'hi establia que els principals temes que haurien de

sortir en campanya serien la salut pública (45%), la lluita contra la pobresa i l'exclusió social (41%) i el suport a l'economia i a la creació d'ocupació (38%). De la present anàlisi es desprèn que les preocupacions manifestades queden lluny de les narratives expressades durant la campanya a les eleccions europees del 9 de juny.

Aquest informe ha estat elaborat per tot l'equip de *fact-checking* de Verificat i les persones que hi col·laboren:

Lucía Abadías López

Mar Bermúdez Jiménez

Rahul Jethani

Marc Masip Altimiras

Ruth Pérez Castro

Bernat Saiz Pascual

Neus Suñer Torres

Alba Tobella Mayans

Pau Torres Pagès